

LEONIS X.

PONTIFICIS MAXIMI

VITA

AUCTORE

ANGELO FABRONIO

ACADEMIAE PISANAE

CURATORE

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

PISIS MDCCXCVII.

EXCUDEBAT ALEXANDER LANDIUS
IN AEDIBUS AUCTORIS.

M.L.

Rege & Caesare calamitates, ut in gratiam cum Romana Ecclesia rediret, nequo dubitabat, quin eorum mirissime aeternus esset Pontifex, qui tot in deerrantes ediderat mansuetudinis exempla, quique nemini, qui errorem suum deposuisset, veniam & impunitatem se non daturum profitebatur. Laudavit ille exquisitissimis verbis Regis consilium & factum, eumque, proponens majorum exempla, cohortatus est, ut dignitati & gloriae serviret in rei christianae defensione suscipienda. Fuerunt & aliae publicae laetitiae caussae ob victorias, quas Lusitaniae, Pannoniae, & Poloniae Reges adversus catholici nominis hostes obtinuerunt, pro quibus gratias Deo agendas Leo censuit magna cum pompa in re praesertim divina facienda, & in equitationibus ad Aedes S. Mariae de Populo, & S. Augustini. Quidquid harum rerum jubebat, curabat, ut summam speciem & dignitatem haberet: maxime enim diligebat publicam magnificentiam. Commisit vero Camillo Portio, ut oratione, quam dixit in Sacello Pontificio, non modo Lusitaniae Regis Indicas victorias, sed & laudes celebraret: nam, quas ab eo acceperat, litterae singularem erga se & Romanam Ecclesiam voluntatem declarabant. Neque hac re contentus Emmanuel Rex tres ad eum legatos misit cum amplissimis muneribus, qua legatione nihil iis temporibus fuit magnificentius, & pro qua singularibus verbis Leo illi gratias agendas censuit (30). Princeps illius erat Tristanus Cugna, qui res praeclaras in India gesserat, cujusque summa erat dignitas: sequebantur Jacobus Paciecus & Joannes Faria magni nominis, magnaeque auctoritatis jurisconsulti. Urbem illi ingressi sunt IV. Id. Martii an. MDXIV. cum magno comitatu, in quo erant tres Cugnae ipsius filii, & cognati, & affines plures, eosque a porta ad hospitium Populus Romanus, & qui obviam illi miserant Cardinales & Principum Legati, praetorianique milites incredibili celebritate & laetitia prosecuti sunt. Erat cum iis elephas Indicus mirae magnitudinis, panthera venatica, magnifice instructi equi Persici, quem regebat Persa venator exi-

mius, clunibus insidens, & haec omnia cum sacris vestibus auro gemmisque distinctis, vasis, calicibus, & altaris pallio summo artificio elaboratis dono Rex Pontifici mittebat. Erat quoque caduceator Lusitanus cum insignibus Regiis, qui Legatis praeibat. Ut ventum est ad eum locum, ubi Pontifex e fenestra hanc pompam spectabat, elephas ter flexis genibus, & demisso corpore venerabundus illum salutavit, deinde proboscide in dolium ingens aqua repletum immissa, aquam hausit, qua non solum circumstantem plebem, sed etiam e fenestris spectantes magno cum Pontificis ipsius risu aspersit. Sexto post die ad eum Legati non minori cum pompa deduci fuerunt; aderant Cardinales, Antistites, Principum Oratores omnisque aula; Paciecus splendissimam orationem habuit, cui Latinis verbis ita respondit Pontifex, ut nil fieri potuisse aptius, nil gravius, nil elegantius omnes judicaverint. Postridie Legati in viridarium, quod palatio adjunctum est, admissi fuerunt, quo in loco munera Pontifici obtulerunt, inde in hortum vicinum, ubi erat elephas & panthera, quae in animalibus ad rem ipsam paratis suam venaticam dexteritatem experta est. Majus quoque spectaculum fuisset, nisi rhinoceros non visum in Italia multis jam saeculis animal, quem Romam devehendum quoque Rex jusserrat, ad Ligusticae orae scopulos, cum impeditus catenis enare nequisset, naufragium fecisset. Ad testificandum gratum animum suum Leo Regi rosam auream dono misit, eique concessit, ut Equitum Jacobensium & Cisterciensium Magisterium, cui vellet, assignaret, utque honores, qui Beatis tribui solent, tota Conimbriensi Dioecesi haberentur Elisabethae Dionysii Lusitaniae Regis uxori, feminae vitae sanctitate nemini secundae. Eodem ferme tempore septem Minoritas, qui ab origine ultima familiae in Africa pro catholica religione mortem obierant, in martyrum album retulit. Omnia, quae pertinere ad Dei Sanctorumque cultum, & ad prodenda virtutum exempla illustria intelligebat, studiosissime diligentissimeque curabat, & tum maxime & pietatem & religionem

versari in animo illius dixisses, cum rebus divinis operam dabat. Testatur Jovius vere de illo dictum videri, neminem superiorum Pontificum illo augustius & decentius sacrificasse, neminemque majori studio procurasse, ut caerimoniae & religiones publicae sanctissime colerentur. Videbat etiam, ne quid a ceteris, qui sacris praeerant, fieret, quod a majorum institutis & ab antistitum dignitate abhorreret, probe noscens quam sensim negligentia inlapsa in populorum animos, malis studiis malisque doctrinis repente totas civitates everteret. Vel in ipsis modis musicis, qui ad Dei cultum adhibebantur, jucundam quamdam severitatem probabat, nec sane tulisset, quod nunc passim fieri videmus, ut cantores cervices oculosque pariter cum modorum flexibus torquerent. Magis etiam magisque apparuit ejus studium sanctioris disciplinae ex iis, quae Concilii Patribus decernenda proposuit, cumque intervenisset quereis Episcoporum, quas habebant de Cardinalibus, quod hi eos non solum juribus quibusdam, sed etiam dignitate fere spoliare volebant, eorum decori auctoritatem consuluit. Ea autem de Cardinalibus ipsis sancienda curavit, quae ad eorum frenandam ambitionem atque luxuriam salutaria, atque temporibus, tanta erat morum corruptela, accommodata videbantur. Bene quidem ac sapienter Concilii Patres judicarunt, hominum, qui in amplissimo essent ordine collocati, vita victuque mutato, mores mutari quoque civitatum, quod vitiosi principes non solum obsunt, quod ipsi corrumpuntur, sed etiam quod corrumpunt, plusque exemplo, quam peccato nocent. His autem verbis decretum factum fuit. *Cardinales vitae munditia ac virtutum splendore cunctis praefulgeant: sint omnes vigiles, ac divinis officiis missarumque celebrationibus intenti: in domibus familia, mensa, suppellectili sint modestiae & frugalitatis speculum. ministerium indecorum Episcoporum, Praelatorumque in domibus non habeant, sed eos honorifice ut fratres, ac juxta eorum statum ac dignitatem tractent. Ne partialitatem suscipiant aliquam neque Principum, aut Communitatum, vel quorumcumque alio-*